

# Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/II  
Telefon št. 3487, interurban 3487  
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/II  
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179  
Telefon št. 2549

## Strašne železniške nesreče

V Trbovljah lokomotiva odbila glavi dvema potnikoma — Bila sta takoj mrtva — V Ljubljani vlak odtrgal desno roko zaviraču Lahu

Železniški promet večerajsnje nedelje beleži v Sloveniji dve težki nesreči, ki sta zahtevali troje človeških žrtv. Prva nesreča se je pripetila zjutraj v Trbovljah, druga pa popoldne v Ljubljani.

Trbovlje, 4. maja.

O strašni železniški nesreči, ki se je pripetila danes blizu tukajšnje postaje, smo zvedeli naslednje podrobnosti: Iz Maribora se je pripeljal na postajo Zidani most delavec železniške delavnice v Mariboru Kmetič s svojim prijateljem zidarjem polirjem Rudolfom Spindlerjem. Spindlerjev brat je progovni mojster v Zagorju in sta bila najbrže oba Mariborčana namenjena k njemu na obisk v Zagorje. Oba sta bila precej vinjena in sta v Zidanem mostu, ko sta morala prestopiti, celo plesala po peronu.

Z vlakom, ki odhaja proti Ljubljani ob 8.20 z Zidanega mosta, se je odpeljala v Litiyo na neko veselico tudi železničarska godba. Oba vesla Mariborčana — ta veselost ju je kmalu nato žal veljala življenje — sta stopila v isti, baš zadnji vagon, kakor godba. Tudi, ko je vlak že vozil, sta uganjala razne nemnosti, zvirala sta se po stopnicah, plesala okrog in nikakor nista hotela v kupe, niti ne na opozorilo sprevoznika. Ostala sta raje zunaj, na odprtem delu vagona (tako zvani »platformi«). Držala sta se za ograjo in mela glavi navzven proti oknom, iz katerih so prihajali zvoki godbe. Ko je vlak vozil že iz Trbovelj proti Zagorju, se je na precej majh-

nem ovinku srečal z vlakom 615, ki je odpeljal ob 7.30 iz Ljubljane proti Zidanemu mostu. Bilo je to okoli 8.40, ko sta se oba vlaka na ovinku pri kilometru 382 pred postajo Trbovlje srečala. Prostor med obema progama se na ovinku zoži in tako se je zgodilo, da je sploščiče stroja ljubljanskega vlaka butnilo ob oba moža, ki sta mola glavi nazaj iz vlaka.

Lokomotiva je oba takoj skalpirala,

ljima razbila lobanji, trupli sami pa potegnila na tla. Moža sta bila umevno seveda takoj mrtva. Strojvodja ljubljanskega vlaka je nesrečo opazil in je ustavil svoj vlak. Na mah se je nabralo okoli obeh trupel vse polno potnikov tega vlaka in pa železničarjev. Trupli so ljudje pokrili nato z zelenimi vejami, dokler ni prišla orožniška in železniška komisija. Tender ljubljanskega vlaka je bil ves obrizgan z možgani obeh ponesrečenec.

Na vlak, s katerim sta se oba ponesrečenca peljala, so opazili nesrečo šele na prihodnji postaji — v Zagorju, kjer so opazili, da je en

vagon vlaka ves okrvavljen

in obrizgan z možgani. Ta vagon je bil obrizgan še potem, ko se je vlak ob 10 dopoldne pripeljal v Ljubljano. Obe žrtvi lastne neprividnosti in pa železniškega prometa se v Trbovljah prepeljali po komisijskem ogledu na trboveljsko pokopališče, kjer ju bodo pokopali.

Ljubljana, 4. maja.

Na ljubljanskem glavnem kolodvoru se je danes ob pol 6 zvečer pripetila druga strašna nesreča, pri kateri bi skoro prišel ob življenje še en človek. Okrog pol šestih je privozil na glavni kolodvor tovorni vlak z Dolenjskega. Z njega je skočil zavirač Ivan Lah, po nesreči pa je zašel pod kolesje drugega vlaka, ki je prav tedaj vozil mimo. Ta vlak je

pritisnil Laha ob tla

in kolesa so šla preko njega. Ko je vlak odvozil, so pobrali železničarji na tleh obupno stokačočega Laha.

vsega v krvi — brez desne roke,

ki je ležala malo vstran. Lahu so kolesa odsekala roko visoko v ramenih, prav v sklepu.

S kolodvora so poklicali reševalni avto in ta je Laha prepeljal v bolnišnico. Nekdo je obvestil o grozni nesreči tudi Lahovo ženo, stanujočo v Vodmatu in ta je odhitela v bolnišnico, da še enkrat vidi svojega smrtno ranjenega moža. Lah je ob izgubi desne roke grozno krvavel in je izgubil mnogo krvi. Bil pa je še precej dolgo časa pri zavesti. Ob 9 zvečer smo se informirali v bolnišnici o njegovem stanju. Lah je bil tedaj skoro

v zadnjih izdihljajih

in je le malo upanja, da bi preživel noč. Pri njem bdi njegova obupana in prestrašena žena.

Ivan Lah je bil zavirač na glavnem kolodvoru. Star je 35 let in je doma iz Mirne peči. S svojo družino je stanoval v Vodmatu št. 35.

## Razstava načrtov kat. katedrale v Belgradu

Belgrad, 4. maja. k. Danes se je na svečan način otvorila razstava načrtov katoliške katedrale v Belgradu. Razstavo je otvoril ob 11 dopoldne nadškof dr. Rodič z nagovorom, v katerem je poudarjal važnost razstave, ki je najboljši izraz moderne cerkvene arhitekture. Med drugimi se je udeležil otvoritve minister dr. Frangeš v imenu vlade, predsednik odbora za zgraditev katoliške cerkve v Belgradu g. Matoušek, številni člani odbora tega društva itd. Razstavljenih je 129 načrtov, in sicer jih je: iz Jugoslavije 15, iz Nemčije 79 iz Avstrije 18, iz Francije 8 in iz drugih držav.

Zirja je nagradila načrte tako-le: Prvo nagrado 30.000 Din je dobil načrt »Goldenkreuz« arhitekta Josipa Wenzlerja, drugo 20.000 Din načrt »Amic« Francoza Jardela iz Pariza, tretjo 15.000 Din pa načrt »Christus Rex« iz Münchna od do sedaj še neugotovljenega avtorja.

Profesor tehnične fakultete g. Bajalović je v kratkem govoru očrtal pomen te razstave. Podčrtal je novo koncepcijo cerkvene arhitekture. Posebno Nemeč so dali nov stil in zapustili tradicijo. Mnogo modernih načrtov je bilo odbitih radi pomanjkljivosti glede notranjosti katedrale. Ta razstava je ena najredkejših tozadevnih razstav v Evropi, ki zasluži posebno pozornost predvsem s strani arhitektov in inženjerjev.

Nadškof dr. Rodič nam je izjavil, da bo cerkveni patron belgrajske kat. katedrale sv. Ivan Kaptistranski, ki je l. 1456. branil Belgrad proti Turkom. Razstava bo odprta skoraj mesec dni.

## Asialna cesta od Belgrada do Avale

Belgrad, 4. maja. I. Ze več tednov grade asialno cesto med Belgradom in Avalo. Do sedaj je gotovih že 3500 kvadratnih metrov ceste. Delo napreduje iz dneva v dan in skoro bo gotova cesta do občinske mitnice. Takoj nato bo ta prvi del ceste izročén prometu. Sploh bodo posamezne dele ceste, takoj ko bodo dograjeni, izročili prometu. Tak dogovor sta sklenila gradbeno ministrstvo in splošna gradbena delniška družba, ki cesto gradi. Letos bodo dogradili večji del ceste in jo takoj izročili prometu. — Cesta bo široka 6 metrov in bo imela na vsaki strani po 1 m prostora za pešce, tako da se bodo na njej lahko srečali trije avtomobili. Da bi cesta bolje služila avtomobilskemu prometu, je gradbeno ministrstvo upoštevalo več stvari. Tako bo cesta na krivuljah nagujena na znotraj, pri vzpetostih pa bodo asfalt mečali z večjo množino kamenja, da bo odpor povečan.

## Ljubosumnež ustrelil nedolžnega

Belgrad, 4. maja. I. V vasi Sušica pri Kragujevcu se je pripetil žalosten dogodek. Po medsebojnem prepiru je seljak Hranislav Janičijević v navzočnosti večjega števila drugih seljakov, izpal več streljajev na Miodraga Pavlovića, ki se je smrtno zadel zrušil na zemljo in takoj izdihnil. Povod temu je bila mlada Hranislavova žena. Miodrag je nekega jutra šel mimo Hranislavove hiše, kjer je na dvorišču opazil njegovo ženo. Voščil ji je dobro jutro in se začel z njo razgovarjati. Govorila sta kakih 10 minut. To pa je bilo dovolj za ljubosumnega Hranislava, da je začel svojo ženo zmerjati. Zastonj ga je ta prepričevala, da se je Miodrag razgovarjal z njo popolnoma dostojno. Hranislav je nato odšel na vas, da poišče Miodraga. Ko ga je našel, ga je vprašal, zakaj se je razgovarjal z njegovo ženo. Ta pa mu je odgovoril nazaj nekaj žaljivih besed. Nastal je med njima prepir, v katerem je Hranislav naenkrat potegnil puško, ki jo je prinesel s seboj, in izstrelil nekaj streljajev na Miodraga. Vse se je odigralo tako hitro, da navzoči niso mogli posredovati. Po storjenem činu se je Hranislav sam javil orožnikom.

## Reparacijsko posojilo

Pariz, 4. maja. n. Nadaljujejo se priprave za emisijo prvega reparacijskega posojila. Po konferenci bankirjev v Bazlu se bo sestala jutri v Parizu v finančnem ministrstvu konferenca delegatov in finančnih ministrov velesil, ki so interesirane na Youngovem načrtu. Zastopane bodo Nemčija, Anglija, Francija, Belgija, Italija in Japonska. Predsednik reparacijske banke Mac Garrah in generalni direktor banke bosta pri tem poročala o sklepih bazelske konference. Pariška pogajanja bodo trajala najbrže več dni. Zaključila se bodo s strokovnim mnenjem o tehničnih podrobnostih glede emisije prvega reparacijskega posojila, ki se bo potem predložilo vladam v obdobjevih.

Ali ste že poravnali naročnino?

## Otvoritev franc. instituta v Zagrebu

Zagreb, 4. maja. r. Danes se je na svečan način vršila otvoritev francoskega instituta in francoskega krožka v Zagrebu. Prisotni so bili mnogostevilni civilni in vojaški dostojanstveniki iz Zagreba in zagrebški konzularni zbor ter francoski poslanik na našem dvoru gosp. Dard. Svečanost je otvoril rektor zagrebske univerze dr. Belobrk kot predsednik francoskega instituta, kateri je v svojem govoru omenjal kulturne zveze med našim in francoskim narodom. Za njim so govorili g. Varnier, ravnatelj francoskega instituta, g. Zoričić kot predsednik Društva prijateljev Francije, dalje poslanik g. Dard.

Po svečanosti otvoritve so si udeleženci ogledali umetniško francosko razstavo v zagrebškem umetniškem paviljonu, ki jo je priredil francoski inštitut. Svečanost otvoritve razstave pa je opravil mestni župan dr. Srkulj s kratkim nagovorom. Za njim je profesor Varnier razlagal udeležencem slike. Ob eni popoldne se je vršil v hotelu »Esplanade« svečan banket.

## Zanimivo tekmovanje

za državno prvenstvo v hitrostnem pisanju na pisalni stroj.

Zagreb, 4. maja. r. Za binkošne praznike se vrši v Zagrebu zanimivo tekmovanje za državno prvenstvo v hitrostnem pisanju na pisalnem stroju, katero je organiziralo društvo »Merkur«. Za prvo nagrado je določenih 10.000 Din, za drugo 7000 Din in za tretjo 4000 Din. To je prvo tekmovanje te vrste v naši državi in bodo zastopane vse znamke pisalnih strojev. Kdor se udeleži tekmovanja, plača pristojbino, ako je član »Merkurja«, 50 Din, nečlan pa 75 Din. Prijave sprejema društvo »Merkur« v Zagrebu, ki bo skrbelo tudi za stanovanje in hrano. — Svetovni rekord v hitrostnem pisanju znaša 10 udarcev na sekundo.

## Občni zbor jugosl.-čsl. lige v Belgradu

Belgrad, 4. maja. k. Na današnjem obnem zboru Jugoslovske-češkoslovske lige v Belgradu so se vršile prirčne manifestacije bratstva med obema slovaškima državama, posebno pa živahne manifestacije udarnosti Nj. V. kralju Aleksandru. Za novega predsednika je bil izvoljen g. Momčilo Milčević. Za častne člano so bili izvoljeni: prosvetni minister Boža Maksimović, pravosodni episkop Dositej in ing. Franjo Zajc.

## Dr. Marković pri kralju

Belgrad, 4. maja. Dr. Bogdan Marković, bivši finančni minister in predsednik PAB, je bil sprejet v daljšo avdienco pri Nj. V. kralju, kateremu je poročal o delu v agrarni banki.

## Sportne manifestacije v Belgradu

Belgrad, 4. maja. k. Danes so se v Belgradu vršile velike sportne manifestacije. Prisostvovalo je izredno število sportnikov iz vse države. Posebno mnogo sportnikov je bilo iz Zagreba in Ljubljane. Belgrajsko občinstvo je priredilo sportnikom iz Slovenije in Hrvatske izredno prirčen sprejem, nakar se je vršil sprevod po prestolici, potem ko jih je na kolodvoru pozdravil predsednik Zveze sportnih društev dr. Hadži. V imenu ljubljanskih sportnikov se je za sprejem zahvalil g. Debeljak.

## Predsednik vlade

### na inšpekcijskem potovanju

General Zivković o znižanju davkov

Belgrad, 4. maja. AA. V spremstvu šefa svojega kabineta dr. Branka Sekulića je odšel snoči ob 0.35 predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev general Peter Zivković na svoje inšpekcijsko potovanje po donavski banovini. Ob 4.50 zjutraj je predsednik prisel v Novi Vrbas, odkoder je preko Srbobrana prišel v Stari Bečej ob pol 7. V Starem Bečejju ga je pričakal ban donavske banovine g. Dunič s svojim osebnim tajnikom. Predsednik vlade je v spremstvu bana šel čez trg mesta, zanimajoč se za cene življenjskih potrebščin. Nato je odšel v katoliško cerkev. V občinski hiši je predsednika vlade čakal tudi okrajni načelnik Milan Petrović, ki mu je podrobno referiral o stanju v občini in tamošnjih varnostnih priklakah. Odtam je predsednik vlade nadaljeval ob pol 8 v avtomobilu pot v Sento. Med potom se je ustavil v Adi, kjer si je ogledal pravoslavne cerkve, nato pa katoliško cerkev; v tem se je pred cerkvijo zbrala množica ljudi, ki je predsednika vlade pri odhajanju iz cerkve burno pozdravljala. General Zivković je stopil k ljudem in se z njimi razgovarjal o gospodarskih razmerah — ter je pri tej priliki sprejel na znanje pritožbe zaradi previsokih davkov. Nato je predsednik vlade odgovoril takole:

»Kakor vam je znano, je bil v februarju leta 1928 sprejet zakon o neposrednih davkih. Efekt nove davčne reforme se more presoditi šele tedaj, kadar se pokaže ta zakon v praksi. Jaz sem v prvem početku izvajanja tega zakona ugotovil, da je dopolnitveni davek na zemljarino, kakor je predviden z odredbami tega zakona, pretežak, ter je bil lani marca meseca ta davek znižan s 17 na 12 odstotkov. Rezultat izvajanja teh davčnih reform kaže, da je treba še bolj ublažiti ta davek, in zato smo odobrili ministru financ predvideno znižanje te davčne stopnje z 12 na 8 odstotkov. S tem se je breme ljudstva znatno olajšalo. Razen tega bo vlada olajšala tudi še neke druge davke.«

Ko so sportniki dospeli do dvora, so v dolgo-trajnem navdušenju pozdravljali Nj. V. kralja.

Popoldne so se vršile razne tekme. Predvsem se je vršil stafetni tek Avale—Belgrad na progi 18 km. Rezultati so bili sledeči: 1. Zagreb, 2. Ljubljana, 3. Belgrad, 4. Maribor, 5. Ljubljana, 6. Ljubljana. Istočasno se je vršila kolesarska tekma za juniorje in seniorje. Pri juniorjih se je dosegel sledeči rezultat: 1. Maribor, 2. Zagreb, 3. Ljubljana. Pri posameznikih seniorjih je bil na prvem mestu Belovar.

Med burnim pozdravljanjem ljudstva je predsednik vlade nadaljeval pot proti Senti. Tam so ga sprejeli predsednik mestne občine in drugi. V njihovem spremstvu je stopil predsednik vlade v mestno hišo, kjer so ga čakali načelnik občine Slobodan Gjorgjević in odborniki. Medtem, ko je bil predsednik vlade v mestni hiši, se je zunaj zbrala velika množica meščanov, ki so predsednika vlade burno pozdravljali. V spremstvu prisotnih ljudi je predsednik vlade krenil skozi mesto in prisel do gimnazije, kjer ga je sprejel ravnatelj g. Gjorgje Mrkobrad. Nato je predsednik vlade burno pozdravljen po prisotnih nadaljeval pot v Staro Kanižo, kamor je prišel ob 9.45. Ministrski predsednik je šel v občinsko hišo, nato si je ogledal mestni park in mestno zdraviliško kopališče. Ves čas se je razgovarjal z meščani, pri čemer je kazal živo zanimanje za lokalne prilike. Ob 10.30 je predsednik vlade krenil dalje proti Horgošu, kjer se je ustavil pred občinsko hišo. Zbrani meščani so ga prirčno pozdravili. Predsednik vlade se je mnogo razgovarjal z mestnimi odličniki, ki so mu izrazili svoje želje in prošnje. Ob 10.45 je predsednik vlade s spremstvom odpotoval med prirčnim pozdravljanjem proti Subotici, kamor je prisel ob 11.20. Tam se je ministrski predsednik najprej ustavil pred mestno hišo, kjer so ga pričakali pomočnik bana donavske banovine g. Nikolić, mestni načelnik Velimir Ostojić, komandant divizijske oblasti general Milan Radosavljević, načelnik štaba Pantelije Gorović, okrajni inspektor dr. Dušan Petrović in zastopnik policije Stanoje Mihačević.

Dunajska vremenska napoved. Pričakovati je hladnejšega vremena, in v severnih Alpah celo deževnega vremena.



## Doumergue v Alžiru

Pariz, 4. maja. n. Predsednik francoske republike Doumergue je danes dopoldne na krovu križarke »Duquesne« dospel v Alžir. Vse francoske vojne ladje, ki se nahajajo v pristanišču, so se postavile v vrsto pred vhodom. Na obali je tisočglava množica pozdravila predsednika, ki se je odpeljal v letno bivališče generalnega rezidenta, kjer je pri kosilu zbral zastopnike domačih rodov.

## Dr. Schober se vrnil na Dunaj

Dunaj, 4. maja. n. Zvezni kancler dr. Schober se je nočjo vrnil na Dunaj s svojega potovanja v Pariz in London. Na kolodvoru ga je pozdravila velika množica ljudi z ovacijami. Dr. Schober je izjavil zastopnikom listov, da se s svojim potovanjem povsem zadovoljen, ker se mu je posrečilo, dati francoskim in angleškim državnikom popolno pojasnilo o stališču Avstrije in posebno o njenih gospodarskih potrebah.

## Angleški glas o Schobrovem potovanju

London, 4. maja. n. Z ozirom na zaključek pogajanj o vzhodnih republikih piše »Observer«: S tem so odpravljene desetletne molitve v evropskem gospodarskem življenju. Avstrijske obveznosti so odpravljene, bolgarske so znižane za sedem odstotkov in trem nasledstvenim državam so bile naložene gotove obveznosti nasproti Avstriji in Madžarski. Obisk dr. Schobra v Londonu, ki je večer odpotoval nazaj na Dunaj, je bila direktna posledica ureditve tega vprašanja. Avstrija sedaj lahko sklene zunanje posojilo, ne da bi morala vprašati približno 70 upnic. Dr. Schober je zelo dobrodošel gost na Angleškem. Problemi Avstrije so evropski problemi in dr. Schober lahko računa na angleško prijateljstvo in pomoč. Preden je odpotoval, je dr. Schober podal še izjavo, da ima vtis, da je na svojem potovanju mnogo dobrega storil za svojo domovino. Opazil je posebno, da so v Angliji govorili o »novi Avstriji«, ter smatra, da je Avstrija sedaj premagala povojne težkoče.

## Zeppelin pride v naše kraje

Friedrichshafen, 4. maja. Zrakoplov »Zeppelin« namerava poleti izvršiti naslednje vožnje: dne 18. in 19. junija posebno vožnjo v Vorarlberg, 27. ali 28. junija na Dunaj, 2. julija polet nad južnimi Alpami in 19. avgusta 48-urno vožnjo okoli Italije, Sicilije in Adrije.

## Zeileisov asistent aretiran kot goljuf

Iz Linca poročajo, da je veliko senzacija povzročila aretacija bivšega asistenta Zeileisovega zavoda, dozdevnega dr. med. in phil. Karla Nägla, ki je po svoji aprobaciji po Zeileisu prevzel vodstvo nürnberskega Zeileisovega zavoda. Ta nürnberska podružnica je bila največja v Nemčiji in številne bolnike iz Nemčije je Zeileis poslal v nadaljnje zdravljenje iz Gallspacha v Nürnberg. Pred nekaj tedni je Nägle izročil vodstvo nürnberskega zavoda nekemu drugemu Zeileisovemu učencu. On sam pa je v Frankfurtu a. M. otvoril podružnico pod imenom »Zeileisov-Bio-ambulatorij«. Nürnberske oblasti so se pa začele zanimati za Zeileisovega učenca, ker jim je bilo sporočeno, da Nägle ni noben doktor, pač pa predkaznovani goljuf. Policija je res ugotovila, da je dozdevni doktor dveh fakultet sprevednik cestne železnice iz Wiesbadena, kjer je po opustitvi cestne železnice in njene nadomestitve po avtobusih zgubil svojo službo. Od tedaj je izvrševal najrazličnejše poklice. Bil je urar, klov, agent itd. Ko je pred dvema letoma slišal o zdravljenju v Gallspachu, je potoval k Zeileisu in postal kmalu njegov najljubši učenec. Nägle, ki ima na vesti še številne druge goljufige, je bil v Nürnbergu aretiran. Zeileisov zavod sedaj izjavlja, da so tam Nägla že pred enim letom razkrinkali kot goljufa.

## Vprašanje raketnega poleta rešeno?

Iz Pariza poročajo: Astronomski komite je imel te dni svojo letno skupščino, na kateri je Esnault Pelterie izjavil, da ima popolno zaupanje v razvoj raketnega leta. Skoro bo mogoče s pomočjo rakete obleteti ves svet. Pot od Pariza do New-Yorka bo mogoče prepotovati v 24 minutah, pot okoli zemlje pa v eni uri in 26 minutah. Samo če bo res.

## Med tednom

Ljudje so dandanes vedno bolj čudni. Včasih so bili zadovoljni in veseli in zabavali se se in smejali in dobro živeli, dandanes pa se držijo vse tako nekam černo, kislno in sitno, kakor da hočejo drug drugega pojesti in ne govorijo drugače kakor o bedi; o stanovanjski bedi in rodbinski bedi in o tej in oni bedi, kakor da na svetu res nič več drugega ni kakor sama beda. Pa je kljub vsem bedam na tem božjem svetu vendar še toliko lepih reči, ki jih mora biti človek vesel, če je le še količkaj človek, med temi lepimi rečmi je pa najlepša — zgaga.

Tu pa ne mislim na tisto zgago, ki človeka dere in peče po cviku, kajti ta zgaga ni prav nič lepa in prijetna, ampak mislim na tisto zgago, ki ji pravijo Dunajčani in stari ljubljanci »Wirbels«. Ta zgaga ni samo zgaga, ampak ima še polno primesti, ali pa ni prava zgaga. Prava zgaga je združena z zdravjem, ampak zdrava mora biti brez hudobije, potem je v njej tudi precej dobrohotne hudomušnosti in nekaj bodoče zafrkljivosti. Vse to mora pa biti zmešano v pravilnem razmerju, da se zgaga ne spremeni v zdravo ali pa celo v zloben prepir.

Učeni možje pravijo, da so v raznih živilih posebne snovi, brez katerih človeško telo ne more biti zdravo. Tem rečem pravijo »vitamini«. Kaj so vitamini, tega res ne vem, utegne pa že tako biti, kakor pravijo učeni možje. No, in kar so vitamini za človeško telo in žuče za lene karfe, to je dobra zgaga za zdravje človeške duše, da se možgani preveč ne zmasne in od prevelike lenobe ne zakrnjejo. Zato so ljudje, ki znajo

# Resen položaj v Španiji

## Prvi javni nastop prof. Unamune — Ostri napadi na kralja — Za federativno republiko

Madrid, 4. maja. I. Eden zmed voditeljev španskega republikanizma, vseučiliški profesor Unamuno, je imel tu predavanje. Obsirna gledališka dvorana je bila že poldruho ura pred začetkom predavanja do zadnjega kotička napolnjena. Unamunovo predavanje je bilo zelo duhovito in je vsebovalo ironična namigovanja na kralja. Svoje predavanje je končal z naslednjimi besedami: Prosimo Boga, naj nam pomaga rešiti Španijo. Pri tem pa mu morate tudi vi pomagati. Rešitev Španije ne temelji na bodočih zbornicah, marveč na ulici. — Policija je ukrenila zelo stroge varnostne odredbe, na prošnjo Unamuna pa so se poslušalci v največjem miru razšli in ni prišlo do najmanjšega spopada.

O nastopu Unamuna poroča »Vossische Zeitung«: Prvi politični nastop Unamuna se je razvil v senzacijo. Unamuno je ostro napadel kralja in diktaturo. Trdil je dalje, da so volnugi diktature v južni Franciji nekoč organizirali oborožen vpad v Španijo. Trije tako zvanji zarotniki so morali takrat policijski trik plačati s svojimi življenji. Unamuno je dalje izjavil: Ker ste šli na cesto, ste vrgli diktaturo, in s ceste boste vrgli tudi drugo še bolj sramotno diktaturo. Jaz sem tu, da povzamem na odgovornost krivice in tudi kralja, ki mi je sam nekoč dejal, da je zadovoljen s tem, če se tudi njegova morebitna odgovornost preiše. — Končno se je Unamuno dvignil s svojega sedeža — svoj govor je namrečbral sede — in dejal: »Jaz zvepel vstanem, kakor hoste tudi vi vsi zopet vstali. Mi živimo v dobi javne in odločne revolucije. Sedaj pojdite domov, jaz bom pa šel na ulice pridigovat in kamni me bodo slišali in revolirali. Bog reši našo ubogo domovino, ampak vi boste pomagali in sicer na ulici.«

Madrid, 4. maja. n. Unamuno je imel danes svoj drugi govor v nekem predmestnem kinematografu.

## Pred aretacijo Gandija

London, 4. maja. I. Iz Indije prihajajo poročila, iz katerih se vidi, da je položaj za Angleže še neizpremenjen resen. Poročila iz raznih virov soglašajo v tem, da namerava Gandi v industrijskem središču in milijonskem mestu Bombay sam voditi solno vojno pod pogojem, če se mu stavi na razpolago 100.000 pristavcev, ki se morajo obvezati, da se ne bodo posluževali nobenih nasilnosti in bodo nosili obleko iz indijskega na roko tkanega blaga. Verjetnost, da bodo Gandija aretirali, bi bila s tem še večja. Ze sedaj krožijo po Indiji vesti, da je podkralj že definitivno sklenil, da bo odredil aretacijo Gandija in da čaka samo še na primeren povod, ki bi bil dan z nameravano oplenitvijo solne zaloge v Dharani. »Daily News« poroča, da je podkralj (ki seveda samolastno lahko odredi aretacijo) že dobil pri voljenje londonske vlade za tako postopanje, da bi bil v nadaljnjem poteku zagotovljen njene pomoči. Delavska vlada je, čeprav s težkim srcem, izdala tako dovoljenje.

Tudi neki drugi korak podkralja kaže predhodik politiki odločne strogosti: sodna razprava prodiricem policijskega komisarja Saundersa, ki so že od

## Kongres slovanskih etnografov in geografov

Belgrad, 4. maja. k. Na svečan način se je danes vršila na univerzi otvoritev III. kongresa slovanskih etnografov in geografov. Svečani otvoritvi so prisostvovali zastopnik Nj. Vel. kralja, prosvetni minister Boža Maksimovič, češkoslovaški poslanik dr. Vokáč, poljski poslanik Babinski, rektor univerze in številne druge visoke osebnosti. Prvi je govoril predsednik pripravljalnega odbora, general Boškovič, načelnik vojno-geografskega inštituta. V svojih besedah je naglašal pomen sedanjega kongresa in sodelovanja slovanskih

geografov. Nekoliko pred začetkom je vdirlo v dvorano 30 mladih ljudi, ki so klicali: »Živel kralj!« Prišli so naravnost s kolodvora, kjer je dospela kraljevska rodbina s Seville in ki jo je množica ostentativno pozdravljala. V kinematografu je takoj nastal velik pretep s pestmi in palicami. Verjetno je, da so hoteli povzročiti nemir, radi katerega bi policija v zadnjem trenutku odpovedala zborovanja, kar pa se ji ni posrečilo. Nato je nastopil Unamuno, viharno pozdravljen, in prosil prisotne, da ostanejo mirni. Prisotni, ki so bili večinoma odločni republikanci, so ostali res zelo disciplinirani. Unamuno je potem brez dvoma namenoma govoril veliko milejše kakor pred dvema dnevoma v Ateneju. Povelj je svoje trditve, da je kraljeva vojaška kamarila par let pred l. 1914 hotela napovedati Portugalski vojno. Dalje je pozivljajal, da naj se narod radi vednih odgovoditev volitev odloči za to, da ne glasuje z listki, temveč z glasnim klicanjem na cestah. Končno je dejal: Če bi bil kralj drugačen kakor je, bi lahko tudi v republikli zavezmal kako primerno mesto, toda on ni tak. Na vladnem trgu je prišlo do pretepotev med mladimi monarhisti in delavci, tako da je moralo 50 orožnikov na konjih s sabljami izprazniti trg. Pri tem je bila nekemu vseučiliškemu profesorju, ki je mirno šel po ulici, z udarcem sablje zlomljena roka. Dasi so bile to demonstracije mladine, vendar kaže, kakšno je prav za prav splošno razpoloženje.

Madrid, 4. maja. I. Republikanec in bivši poslanec Eduardo Orlega y Gaset (brat znanega filozofa) je imel v Barceloni predavanje, v katerem je izjavil, da je sedanja vlada samo prikrita druga diktatura. Samo popolna neodvisnost more prinesiti rešitev katalonskega vprašanja. Šele potem bi Katalonija odločevala o tem, na kakšen način bi ostala združena z ostalo Španijo. Končno se je govornik izjavil za federativno republiko, ki bo zgradila novo Španijo.

začetka leta 1929 obtoženi tega in še drugih revolucionarnih zločinov, se je radi obstrukcije in revolucionarnih pojavov neprestano zavlačevala. Razprava bo sedaj prekinjena in mesto nje bo na odredbo lorda Irwina imenovano posebno sodišče, ki bo razpravljalo o tem slučaju na podlagi posebnih pooblastil.

Trgovci, ki prodajajo v Indiji konsumentom sol, so mislili, da bo vlada pod pritiskom Gandijevega gibanja odpravila monopol na sol in zato niso več izpopolnjevali svojih zalog. Vlada je izjavila, da na odpravo monopola ni mislila.

Indijski časnikarji so na svojem sestanku pozvali indijske izdajatelje časopisov po vsej Bengaliji, naj ustavijo izhajanje časopisov, dokler ne bo nova tiskovna odredba razveljavljena. Zahtevajo javen bojkot vseh časopisov, ki bi kljub temu izhajali.

Posredovalni predlog odličnih indijskih voditeljev v sporu med Gandijem in podkraljem je zadnji odklonil. Pristaši Gandija, tako se glasi odgovor podkralja, so zapustili pot pameti in nastopili po destruktivnih metod, katere bo vlada pobijala z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago.

geografov ter jim želel dobrodoščilo. Odgovoril mu je poljski univerzitetni profesor Romer, ki je predlagal pozdravno brzojavko Nj. Vel. kralju. Nato je govoril v imenu vlade prosvetni minister, rektor univerze Mitrovič, v imenu srbske znanstvene akademije pa Petkovič. Današnja seja je bila predvsem svečanostno-formalna, nakar se prične jutri podrobno delo.

Kongresu prisostuje zelo veliko etnografov in geografov iz Češkoslovaške in Poljske, med njimi znane znanstvene kapacitete.

marekse hiše je tornado kar odnesel. Brzojavna zveza je prekinjena. Tudi v severovzhodnem Kansasu in v okolici Milwaukee je divjal tornado. V državi Kansas je posebno močno trpelo mesto Winchester. Število mrtvih v Kansasu in Nebraska znaša po najnovejših poročilih 17, 16 oseb pogrešajo. Tudi druge države srednjega zapada so močno trpele. V Minesoti je bilo ubitih pet oseb.

## Mariborska nedelja

Maribor, 4. maja.

Troje slovesnosti. V baziliki Matere Milosti je bral svojo srebrno mašo o. Pavel Poločnik, neumorni propagator kat. prosvetne misli v predmestni župniji Matere Milosti ter neutrudni organizator mladine. Cerkevne slovesnosti se je udeležila velika množica vernikov, ki so napolnili prostorno baziliko; polnočestvitvo so bili navzoči člani kat. izobraževalnih društev v Krčevini, Lajterspergu in Melju, Apostolstva mož, kongregacije za obrtnike in Katoliške mladine z društvenimi zastavami. Popoldne ob 17 pa so prosvetna društva frančiškanske župnije priredila svojemu ustanovitelju in voditelju v veliki dvorani Narodnega doma svečano akademijo z glasbenimi točkami in štiridejanko »Božja pomoč po Mariji«. Današnje cerkevno ter izvenkerkveno slavlje je znova govorilo o ljubezni in sinovski udanosti, ki jo gojijo omenjena društva do svojega skrbčnega in ljubečega očeta.

Druga slovesnost se je pričela ob 11 v slavoslovni dvorani tukajšnje glavne pošte, kjer se je po odpuščanju ljubljanskega direktorja pošte in telegrafarstva v prisotnosti J. Stuklju izvršilo svečano odlikovanje poštarnih uradnikov in poduradnikov glavne cizroma kolodvorske pošte. Odlikovani so bili od uradnikov: F. Irgolj, L. Vodopivec, I. Sagina, J. Šavrič, M. Kumer, J. Firbas, F. Zupančič, L. Košenina, F. Čuš, M. Zentič, B. Ranc, M. Bernard, P. Maroh in E. Pipan, vsi z redom sv. Save V. razr. Od uradnic sta bili odlikovani z zlato kolajno R. Suen in I. Pavlič. S srebrno kolajno so bili odlikovani sledeči poduradniki: V. Kene, A. Filipič, F. Presnik, J. Zele, M. Božičev, A. Petauer, F. Bellec, J. Kolar, F. Jesenko, M. Grahiš, J. Bibjanec in F. Serbec. Slovesnost odlikovanja je bila zelo prisrčna ter so ob tej priliki prejeli odlikovanci od številnih navzočih stanovskih tovarišev tople čestitke in priznanja. Odlikovancem tudi naše najiskrenejše čestitke.

Proslavili so Florijanovo nedeljo na tradicionalen in slovesen način mariborski gasilci, dimnikarji in kovači dopoldne s sveto mašo, popoldne pa z vsakoletnim velikim gasilskim slavljem po Slovensko Kalvarijo.

V mali dvorani Narodnega doma pa se je vršila 11. redna letna glavna skupščina oblastne organizacije poštarnih uslužbencev. Na sporedu so bili poleg običajnih točk tudi izčrpni ter temeljiti referati o uradniškem zakonu, o bolniško-podpornem fondu, o ureditvi poverljive službe in o pokojniškem fondu za pogodbenne poštarje, ki je eno najaktualnejših socialnih vprašanj, ki zadevajo pogodbenne poštne uslužbence. Saj nimajo pogodbeni postarji pravice niti do pokojnine, miloščne ali odpravnine. Vseh pogodbenih pošt je v naši državi preko 1100. Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen dosedanji odbor. Po sprejetju proračuna za leto 1930-31 so se obravnavale pri razpravi o predlogih in vprašanjih važne zadeve, ki se tičejo službenega in materialnega položaja poštarnih uslužbencev. Po občnem zboru so se številni udeleženci skupščine z avtobusi odpeljali na kratek in prijeten izlet v Jarenino.

Bolj skope so bile danes beležke na policiji; vsega skupaj je bilo pet aretacij radi običajnih prestopkov (pijanosti, razgrajanja itd.) ter 28 prijav. Nedeljski odmor so po dokajšnjem presledku uživali tudi pri reševalnem oddelku.

Popoldne pa se je vršila na Trgu Svobode javna dobrodelna tombola naraščajo Rdečega križa v pri počitniški koloniji na Pohorju. Prvo tombolo, popolno spalnico za dve osebi je dobila delavka Marijeta Zechner, drugo tombolo, šivalni stroj Stanko Cibic, kotlar, tretjo tombolo, moško kolo Rado Turk, učenec IV. razreda ljudske šole, četrto tombolo, kompletni jedilni servis za šest oseb Marija Haas, soproga kurčaja, peto tombolo, zlato možko uro Marija Pajtler, delavčega soproga.

## Antiprohibicionist v »Angelški kuhinji«

Iz New-Yorka poročajo: V nočni lokal »Angelška kuhinja« je te dni neki možakar z vzklikom: »Dajte mi piti, če ne streljam!« zahteval alkohola. Ko sta brata, ki vodita lokal, odbila njegovo zahtevo, je potegnil revolver in ustrelil oba brata, nate pa je pobegnil.

Družba „ILIRIJA“ Premog Drva Koks  
Dunajska cesta št. 46  
Telefon: 2820

## Tornado v Severni Ameriki

Iz Omaha (Nebraska) poročajo, da je v severozapadni Nebraska divjal tornado, ki je povzročil strašno opustošenja. Kolikor je doslej znano, je zahteval štiri smrtno žrtev. Nad 100 oseb je bilo hudo ranjenih in skoro dva tisoč ljudi je brez strehe. V Tekamahu so se porušile skoro vse hiše. Male far-

napraviti kakšno lepo zgago, največji dobrotniki človeštva in gonilna sila vsega napredka.

Receptov, kako je treba narediti zgago, je mnogo, ni pa vsak recept dober in primeren za vsako priložnost. Včasih zadostuje že skromna opazka in zgaga je že narejena in raste kakor kvas. Včasih je pa treba tudi več besed ali pa je potreben kar cel govor, kakor so ljudje za zgago več ali manj dovetni. Ko smo se kmalu po vojni enkrat pogovarjali o verižnikih z živili, so jih ljudje obirali in kleli na dno pekla kot najhujše zločince. Ko pa je bila družba na gospode verižnike najbolj razpajlena, sem si dovolil tudi jaz skromno opazko, da verižniki le niso tako hudobni ljudje, kakor ljudje pravijo, ampak da so bili pravzaprav naši veliki dobrotniki, ki so nam preskrbovali hrano celo takrat, ko je še država ni mogla. Ta opomba je bila že zgaga. Eni so rekli: Res je tako, drugi so rekli: Vrag naj jih vzame, končni rezultat je bil pa ta, da sta obe skupini začeli v svoji sveti jezi dati za pijaco in jaz sem dosegel svoj namen. Hudega pa se nikomur ni nič zgodilo, samo lasje so nas drugi dan vse skupaj boleli.

Takrat, ko smo se še šli (ne samo v Ljubljani, ampak tudi v Mariboru, da ne bo zamere), je bilo zgago delati kaj lahko. Danes je pa ta zadeva že bolj sitna, ker so ljudje tako sitni, da jih človek že komaj prenaša, in se za zgago prav malo menijo, če je še tako zdrava in lepa. Namesto na prijetno zgago se je vrgel sedanji svet, kakor berem, z vso vneemo na jetiko in na pobijanje jetike. Včasih na jetiko še tisti niso mislili, ki so jo imeli, ker itak ni nič pomagalo.

Danes pa ne slišiš skoro druge besede kakor jetika, jetika in zopet jetika, o zgagah pa noče današnji izgubljeni in pokvarjeni svet nič več slišati, ker ne ve, da brez zgage ni življenja. In če bi se današnji svet zavedal, da tudi brez jetike in drugih boleznih ni življenja in da so jetika in bolezni najtrdnjša opora današnjega družabnega reda, bi ljudje ne naskakovali jetike tako kakor kakšno turško trdnjavo, ampak bi jo gojili in negovali kakor najbolj zlahotno rožico tega življenja.

»Vidiš ga, že dela zgago,« bodo rekli nekateri. Jaz pa povem, da to ni nobena zgaga, kar tukaj pišem, ampak je vse gola in čista resnica. Premislite samo, kaj bi bilo, če bi se ljudem res posrečilo jetiko in sploh boleznih zatreti. Posledice bi bile nedogledne. Ze danes stokaj in tangitujejo ljudje zaradi vedno hujše brezposelnosti. Kakšna pa bi bila brezposelnost šele takrat, če bi zmanjkalo jetike in bolezni! Zidarji bi bili strahovito udarjeni, ker ne bi zidali več sanatorijev in bolnišnic in ambulatorijev, zdravnik ne bi več pisali receptov in ne bi več rezali rok in nog, ampak bi lahko vrteli vedno dal palec ob palec in gledali, kako se dolgočasijo in stradajo tisoči bolniških strežajev in sester in strežnic. Za lekarnarje bi še ne bilo tako hudo, ker bi lahko trli v svojih možnarjih orehe za branjevke, v kotlih bi pa brez recepta kuhali pensico in repnico za prešiče. Ves ogromni zdravniški aparat bi bil enostavno na cesti, če bi se uresničile sanje o pobijanju jetike in bolezni, to pa bi bilo skrajno nevarno za človeško družbo in pogubno za napredek naroda in države. Zato mi-

slim, da je sveta dolžnost visoke oblasti, da napravi zgago in da pobijanje jetike in vseh boleznih sploh v interesu ohranitve potrebnega namreda prepove. Kam pa naj ljudje gredo, če ne bo jetike in bolnišnic in bolniških blagajn? Žime za modroce vendar ne moremo vsaj krtačiti!

Nekje sem bral, da tudi tisti ljudje, ki jih vodijo pred sodišča, niso hudodelci, ampak da so tudi ti navadni bolniki. Bral sem pa tudi, da hočejo nekateri tudi te ljudi ozdraviti in iz njih napraviti same zdrave ljudi. Jaz pa pravim: Ljudje božji. Le tega ne! Kam pa pridemo? Ali ne veste, da so samo goljufi, tatovi in tolovaji najmočnejši stebri naše današnje družbe? To se nam zdi čudno, pa je res tako, kajti brez tatov tudi policije in orožništva ne bi bilo in tudi sodnikov in državnih pravdnikov ne in ne upravnih uradnikov in finančarjev. Teh pa je dandanes na stotisoče in na milijone in kam naj gre ves ta svet, če izgubi svojo trdno podlago izpod sebe? Kaj naj napravimo iz jetišnic in iz uradnih plospij? Če bi se črni naklepi tistih, ki hočejo vse bolnike vseh vrst ozdraviti, res posrečilo, bi nastala na svetu prekucija, kakoršna zgodovina ne pozna in človeškemu rodu bi bila zadnja ura. To bi bila največja žega in zmešnjava, te si pa gotovo nihče ne želi. Zato sem pa jaz za to, naj vsak živi kakor ve in zna, naj bo srečen ali nesrečen, vsak na svoj način, naj bo bolan ali zdrav, ampak le v našo tako lepo urejeno družbo ni treba zanašati nobene zgage. Kdor pa dela zgago in hoče odpraviti jetiko, tega mora zadeti paragraf in zgaga naj ga dere in peče do konca njegovih dni.



## Florjanova nedelja v Ljubljani

Ljubljana, 4. maja. Malce neprijazno lice je imelo zjutraj nebo in skoro kazalo je, da bo izšlo na ljubljanske gasilce vso golido sv. Florijana. Pa k sreči ni prišlo do tega in so mogli gasilci ljubljanske župe mirno proslaviti Florjanovo nedeljo in god svojega patrona s tradicionalnim obhodom po mestu. Zjutraj so se pričeli zbirati gasilci ljubljanske gasilske župe pred Mestnim domom. Bilo jih je nad tristo. Nato so se formirali v sprevod in odkorakali skozi Mestni, Stari in Sv. Jakoba trg da cerkvice sv. Florijana, kjer je daroval službo božjo gasilski duhovni vodja g. kanonik dr. Mihael Opeka. Po službi božji se je formiral sprevod z Delavsko godbo pod vodstvom g. Dolinarja preko Sv. Jakoba mostu, po Cojzovi, Emonski in Rimski cesti, skozi Gradišče v Selenburgovo ulico in na Dunajsko cesto, nato pa po Tavčarjevi in Komenskega ulici, Resljevi cesti, preko Zmajskega mostu na Krekov trg. Tu se je vršil pregled gasilskih čet. Gasilcem sta se za dosedanje vestnosti zahvalila v imenu gasilskega vodstva gg. Turk in Zupan. Gasilci so se nato razšli.

### Razsvetljen Grad in jurjevanje.

V soboto zvečer je bil Grad razsvetljen. Ljubljani so ugibali zakaj. Nekateri so trdili, da zaradi Florjanove nedelje, drugi pa, da zaradi jurjevanja, ki se je vršilo v nedeljo popoldne na Gradu in kjer se je zbralo vse polno Ljubljancev. Le škoda, da je bilo »jurjevanje« le malo podobno pravemu jurjevanju, to je, da niso privedli posvetili nobene pozornosti bogastvu naše folklorne in jurjevanjskih običajev.

### Magoličeva razstava

Ako bi katerikoli drug naš slikar dosegel s svojo razstavo tako rekorden uspeh, kakor ga je Magolič, bil prav gotovo navdse zadovoljen. Naš Magolič pa še ni popolnoma. Danes, ko je bil predzadnji dan njegove razstave, je povedal, da je prodal dosedaj »samo« 56 slik in pa da je njegovo razstavo obiskalo vsega skupaj »samo« 2000 ljudi, ko bi jih lahko mnogo več. Seveda ga vsi zagotavljajo, da je njegov uspeh za naše razmere navdse krasen, no in Magolič sam se tudi rad uga in prizna to. Včeraj je imel dopolne prav velik obisk in je bilo v paviljonu ob 11, ko je imel mojster sam vodstvo, nad vse živahno, tako, kot menda v tem paviljonu še nikoli ni bilo. Občinstvo pa ni imelo samo umetniškega užitka, temveč se je tudi prav priskočno zabavalo ob duhovitih Magoličevih dvopitih in opazkah. Jutri je zadnji dan razstave, na kar opozarjamo občinstvo, v torek pa prične mojster razpoljati prodane slike. Zanimanje za Magoličeve slike pa je med občinstvom še vedno prav veliko in jih bo najbrže še kaj prodal, kar mu iskreno privoščimo.

### Počitniške kolonije in dolžnost Ljubljancev

Mestni socialno-politični urad bo danes privedil v veliki dvorani »Unioaa« koncert, katerega čisti dobiček je namenjen za podporo revnim ljubljanskim otrokom, katerim se bo s prispevki zbranimi na tem koncertu omogočilo bivanje v počitniških kolonijah ljubljanske mestne občine. Mestni socialno-politični urad bo s tem najlepše proslavil protituberkulozne dneve, ki jih v dnevi od 3. do 5. maja prirejajo vse zdravstvene oblasti, šole in protituberkulozne lige v državi pod geslom: »Dajmo otroku solca in zraka — jetiki boj!« Vsa javnost je dolžna po svojih močeh podpirati taka splošno koristna, humanitarna prizadevanja. Vsak pa bo najlepše sodeloval pri prireditvi protituberkuloznih dni, ako bo s svojo udeležbo na tem dobrodelnem koncertu dejansko pomagal revnim otrokom, da si v počitniških mesecih privoščijo solca in zraka. Dajmo otroku solca in zraka — napolnimo v ponedeljek zvečer unionsko dvorano do zadnjega kotička! Obvarujmo otroke jetike, krepimo njih zdravje. — Osrednja protituberkulozna liga.

### Akademija srednje tehnične šole

Ljubljana, 4. maja. Snoči se je vršila v unionski dvorani krasno uspela akademija maturantov Srednje tehnične šole v korist maturantskega ekscurzijskega sonda. Maturanti nameravajo namreč po maturi napraviti tritedensko ekscurzijo v Avstrijo, v Češkoslovaško (Praga, Plzen, Pribram) in na Bavarsko (Nürnberg, München). V teh krajih si bodo ogledali važne tehniške ustanove, kar jim bo v prid v življenju.

Akademije je obiskalo razmeroma dosti občinstva. Med drugimi so bili prisotni: pokrovitelj akademije ban ing. Serbec, general Popovič, podžupan prof. Jarc, zastopnik univerze univ. prof. dr. Šerko, zastopnik Zbornice TOI dr. Pless, dv. sv. dr. Marn, ravnatelj Trgovske akademije dr. Pirjevec, ravnatelj Trgovske šole Gogala, ves učiteljski zbor Srednje tehnične šole in drugo občinstvo.

Vse točke akademije so bile prav posrečene. Posebno pohvalno je treba omenjati orkester, ki je odigral podpourijske iz »Fausta« in »Hoffmannovih pripovedk«, mnogo obetajoči pevski zbor, ki je lepo zapel pod vodstvom g. Venturinjaja troje pesmi, mladega, vendar zelo dobrega tenorista Bojana Lumberga in pa klavirista B. Borština. Pa tudi drugi sodelujoči so svoje točke prav zadovoljivo podali in jim je občinstvo navdušeno ploskalo.

Dijaki Srednje tehnične šole so s tem nastopom dokazali, da zaslužijo naklonjenost občinstva, posebno če pomislimo, da zahteva njihov pouk vsestranskega študijskega delovnega napora.

Komandant Dravske divizijske oblasti general g. Sava Tripkovič se nahaja od 5. t. m. naprej na službenem potovanju po teritoriju svoje divizijske oblasti in do nadaljnjega ne bo sprejemal.

Št. Jakobski trg in avtobusi. Danes v ponedeljek ob 8 zvečer imajo sestanek interesenti šentjakobskega okraja pri »Dachs«. Pridite vsi prizadeti.

Policijska kronika ne beleži večeraj nobenih kriminalnih slučajev in celo pijanci so dali ponoči mir.

## Tekma za prvenstvo Slovenije

Maribor, 4. maja. Prvo finalno tekmo za prvenstvo Slovenije je SSK Maribor odločil zaslužen v svojo korist v razmerju 5:3. Tekma je bila od prvega momenta napeta in zanimiva. Rekordno številno občinstvo, 2500, je navdušeno zasledovalo gigantski boj ter je prišlo občinstvo glede kvalitete igre popolnoma na svoj račun. Maribor je nastopil v običajni postavi in je predvedel požrtvovalno in tehnično dovolj dovršeno igro. Predvsem se je odlikoval vratar, ki je pokazal krasne parade in veliko prisotnosti duha. Obramba je bila v prvem polčasu precej nesigurna, vendar pa se je v drugi polovici igre popravila. Krilska vrsta je imela proti rutiniranim igralcem Ilirije težko stališče, vendar pa je rešila svoj posej zadovoljivo. Napad je bil, posebno v drugem polčasu, odločen, kar je tudi dovedlo do zaslužene zmage.

Ilirija je v prvem polčasu absolutno prevladovala, ni pa znala izkoristiti vseh ponujenih šans. Zastrelila je celo dve enajstmetrovki. Obramba, kakor tudi vratar, je bila jako dobra in tudi krilska vrsta ni zaostajala. Napad pa je bil veliko premalo odločen in je preveč igral na prodore.

Šedil je g. dr. Planinšek in sicer strogo in objektivno, izvenih nekaj pogrešk, ki pa niso bile odločilne za izid tekme.

Od druge strani smo prejeli še naslednje poročilo: Mnogostevilne neobjektivne odločitve sodnika so palogoma omajale odpornost ilirijanskega moštva. Nesigurna je bila tudi ožja obramba. Vse tri gole za Ilirijo je zabil Doberlet, dočim četrtga, ki je padel v prvih minutah, sodnik ni priznal. Namesto tega gola diktirano enajstmetrovko je Unterreitner zastreljal preko gola.

SK Zelezničar, rezerva: SSK Maribor, rezerva 3:2 (2:0). Zaslužena zmaga boljšega nasprotnika. Pri tej priliki je medklubski odbor LNP izročil zmagovalcu SSK Zelezničarju krasen prehodni pokal za rezervna moštva, katerega si je osvojil SK Zelezničar v mariborskem okrožju.

## Tekma za pokal Nj. Vel. kralja

Belgrad, 4. maja. r. Pred 10.000 gledalci se je odigrala danes finalna tekma za pokal Nj. V. kralja med Romuni in Jugoslavijo, ki si ga je jugoslovanska reprezentanca osvojila po dosti srečni igri. Jugoslovansko moštvo ni bilo dobro sestavljeno. Posebno pomanjkljiv je bil napad. Levo krilo je bilo slabo. Pa tudi desni ni odgovarjalo. Najboljši del moštva je bila krilska vrsta in obramba.

Tekma je pričela pod vodstvom sodnika g. Stepanovskega ob 4.15. Pričetni udarec so imeli gostje. Prvi gol je zabil iz oddaljenosti 20 metrov Premr.

SK Mladika. Včeraj popoldne je odigrala SK Mladika na svojem igrišču v Salezijanskem mladinskem domu, prijateljsko tekmo s SK Korotanom, ki je končala z rezultatom 1:0 v prid SK Mladike. Igra je bila zelo živahna in efektivna. Le žal, da je postala proti koncu nefair in je SK Mladika v protest temu zapustila igrišče.

### Belgrajski sport

Belgrad, 4. maja. r. Danes so se na igrišču belgrajskega tenis-kluba nadaljevale tekme za Dawisov pokal med Jugoslavijo in Švedsko. Schäfer je zmagal nad Rambergom s 6:0, 3:0. Friedrich pa je premagal Sederstroma s 6:3, 6:3. S tem je Jugoslavija zmagala 5:0 ter pride v nadaljnje tekmovalje z zmagovalcem v tekmi Španija-Belgija.

Belgrad, 4. maja. r. Pred meddržavno tekmo Jugoslavija-Romunija se je vršila hazena-tekma med najboljšim zagrebščim in belgrajskim drugonim, in sicer sta igrali družini Zagrebške Concordie in belgrajske Jugoslavije. Concordia je zmagala z 11:3.

### Hrvatski sport

Zagreb, 4. maja. r. Danes se je vršila prvenstvena tekma Sparta-Sokol, ki je končala z 2:0 v korist Sparte. V nižjih razredih so bili doseženi sledeči rezultati: Makabi-Uskok 2:1, Grič-Ilirija 2:0, Slavija-Tipografijski 2:1, Slaven-Zagreb 1:1, Ferarja-Zagrebški sportni klub 2:2, Olimpija-Sava 3:1, Peki-

### Skrivnosten zločin

Svojo ženo sežgal v sušilnici. Zeno kmela Kuppeja v vasi Zwabitz pri Rudolstadt u od velikega petka pogrešali. Njen mož jo je, kakor zatrjuje, našel v sušilnici obešeno. Pri truplu je baje našel listek, na katerem je samomorilka prosila svojega moža, naj njeno truplo na lieu mesta sežge in nato pokoplje. Kuppe je tej dozdevni želji svojo ženo na strašen način ustregel. Potisnil je truplo skozi široko odprtino sušilne peči, zakuril velik ogenj in toliko časa kuril, da je bilo truplo popolnoma sežgano. Stiri dni kasneje je oblastem naznanil, da pogreša svojo ženo. Dosedanje preiskave so dognale, da na mestu, kjer je mož našel svojo ženo, ni bilo nobenih znakov, ki bi govorili za to, da se je žena obesila. Tudi listka, na katerega je baje žena zapisala svoj poslednji željo, niso mogli najti. Kuppeja, ki so ga že pred desetimi leti spravljali v zvezo z izginjenjem neke pri njem službujoče gospodinjice, so zaprli.

### Kako se Američanke uče leteti

V Ameriki, deželi vseh mogočih rekordov, gre vsaka stvar hitreje kakor pri nas. Kako dolgo traja pri nas n. p., da se kdo nauči leteti z letalom. V Ameriki pa se ljudje sami uče leteti. V ameriških strokovnih listih čitamo o čudovitem rekordu, ki so ga dosegle tri ameriške dame, ki so se vse tri v enem dnevu naučile, kar se tiče teorije in prakse letenja z letalom, da so mogle v tem položiti izpit. Ena izmed njih, 24 letna tipkarica, je bila tako razumna, da ji je 25 minut teoretičnega pouka zadostovalo, da se je popolnoma poučila o vseh zadevah motorja. Nato je bilo treba »šec« 6 ur praktičnega pouka in lipkarica je začela s svojimi izpitnimi poletji. Neki 18 letni dijakinji se je istotako v ravno tolikem času posrežilo, da se je pričela leteti. Malo dalj časa pa je potrebovala za to neka 30 letna gospa. Kljub temu, da je žena učiteljka, ki poučuje letenje, je vendar potrebovala 10 ur, da je mogla podvezti svoj prvi izpitni polet. Ameriškega primera seveda ni posnemati, ozreti se je treba le na ameriško statistiko o nesrečah in marsikomu ho zadostovalo, da se po 6 urah teoretičnega pouka ne bo upal voditi letala.

## Prvenstvo I. razr. v Ljubljani zaključeno

Jadran pride v II. razred. Svoboda: Jadran 2:2 (1:1). Medtem ko sta se v finalnem boju v Mariboru že spoprijela ljubljanski in mariborski vrvak, je padla v Ljubljani odločitev za zadnje mesto v tabeli I. razreda. Svoboda je imela dve točki več in bi izgubila prvorazrednost samo v slučaju, da bi tekmo z Jadranom izgubila. Tekma pa je končala neodločno, kar torej ni spremenilo stanja v tabeli. S to tekmo so bile obenem odigrane vse tekme v ljubljanskem I. razredu. V naslednjem prinašamo končno tabelo.

Ilirija	8	7	1	0	32	9	15
Primorje	8	5	2	1	33	10	12
Hermes	8	4	1	3	18	20	9
Svoboda	8	1	1	6	12	25	3
Jadran	8	0	1	7	11	32	1

Številke značijo: prva odigrane tekme, druga dobitne, tretja neodločne, četrti izgubljene, dalje dane in prejele gole in zadnja številka število točk.

Tekma sama je bila igrana v živahnem tempu, vendar ni prestopila meje dovoljenega, kljub temu, da je stalo za oba kluba dosti na kocki. Moštvi sta si bili docela enaki. Jadran je prevladoval v prvi, Svoboda pa v drugi polovici. Obema moštvoma manjkajo v napadu streli in pa potrebna odločnost pred golom. V tem pogledu je briljiral predvsem napadalni kvintet Jadrana, ki kljub temu, da je ustvaril pred nasprotnim golom dosti koljivih situacij, katere so pa radi oklevanja razšliši ži branilci Svobode. Napad Svobode je sicer pokazal pred golom več odločnosti in je tudi znaino več zaposlil vratarja Jadrana, kateremu je bila brez dvoma naklonjena boginja sreče. Večkrat se je zgodilo, da je bil gol Jadrana popolnoma prazen, toda žoga je vedno za malenkost zgrešila cilj. Neodločen izid sicer odgovarja poteku igre, vendar bi lahko tudi zmagala Svoboda z dvema goloma razlike, ako bi imela malo sreče. Pri obeh moštvih sta bili na mestu ožji obrambi. Tekmo je sodil strogo objektivno g. Pevalek. Vsako moštvo je zastreljalo po eno enajstmetrovko.

Svoboda rez.: Jadran rez. 2:1.

V drugem polčasu so igrali Romuni ostro, mestoma tudi nefair. Naše moštvo je zaigralo v drugem polčasu mnogo slabše ter je opustilo igro kratkega pasu ter pričelo z visoko igro, katero so forsirali Romuni. Igra je bila zelo napeta in so si Romuni ustvarili pred našim golom nekoliko opasnih situacij. Vendar se je zahvaliti odlični igri naše obrambe, da niso imeli Romuni cilektivnega uspeha. Tekma se je končala z 2:1 v korist Jugoslavije in s tem si je Jugoslavija definitivno priborila zlati pokal Nj. Vel. kralja Aleksandra I.

Zmaj 5:0, Atena-Maksimir 4:1. V rezervnem prvenstvu prvega razreda: Sokol-Sparta 1:1, Viktorija-Croatia 4:1.

Zagreb, 4. maja. r. Prihodnjo soboto in nedeljo gostuje v Zagrebu znano budimpeštansko moštvo 33, ki igra z Gradjanskim. Za tekmo vlada veliko zanimanje.

Osijek, 4. maja. r. Danes se je tu odigrala derby tekma za prvenstvo Osijeka in istočasno za prvenstvo osiješke podzveze. Igrala sta Slavija in Gradjanski, dva najstarejša osiješka rivala. Igra je končala s 6:1 v korist Slavije.

### Inozemski sport

Gradec: Sturm:Grazer Sportklub 1:1 (0:1).  
Dunaj: Wacker:FAC 4:2 (1:0).  
Dunaj, 4. maja. n. Rapid:München 1890 4:1 (2:0).  
Dunaj: BAC:Bewegung XX 3:3 (2:2). — Donau:Weisse Elf 6:2 (3:1). — Libertas:Altmannsdorf 6:1 (2:0). — Moravia:Frem 6:1 (2:1). — Slovan:Victoria 7:1 (4:1).  
Bratislava: Dunajski Hakoah: Bratislavski sportni klub 2:1.  
Budimpešta: III. okraj:Kispest 2:0 (1:0). — Ferencvaros:Buda II. 1:1 (1:1). — Ujpest:Hungaria 5:2 (2:2).  
Kaposvar: Attila:Somogy 2:1 (1:0).  
Bebrečin: Bockay:Bastyá 4:1 (3:0).

### 14 milijard za umetnost

Združenje ameriških trgovcev z umetninami je ugotovilo, da so v zadnjem letu Američani izdali 250 milijonov dolarjev t. j. 14 milijard dinarjev za umetnost. Od tega so tretjino izdali za stare mojstre, ki so jih nakupili newyorški trgovci z umetninami in ki so nato romali v javne in zasebne galerije. Rekordno ceno je doseglo »Križanje« od Piera della Francesca, ki je bilo kupljeno za 375.000 dolarjev za Andersonovo galerijo. Ostalo vsoto so izdali za moderno umetnost. Samo Addisonova galerija v Philips Andoverju (Massachusetts) je izdala 42 milijonov dolarjev za slike. Posebno lepe in dragocene zasebne zbirke imata John D. Rockefeller in Edsel Ford. Najraje kupujejo Američani domačo ameriško umetnost.

### Z letalom se vrača kot spokornik

Čuden patron je neki Aleksander Patton iz Los Angelesa. Radi nekega večjega greha je bil pred leti obsojen in zaprt v kaznilnici v Folstonu. Ker mu pa v tem novem stanovanju ni bilo všeč, je porabil prvo ugodno priliko, da je pobežnil.

Stiri leta se za Pattona ni ničesar vedelo in tako sta on in njegova zaveza padla v pozabljenje. Nedavno pa se je nad Folstonom pojavilo letalo in se pustilo na tla tik pred kaznilnico. Iz letala je stopil eleganten gospod s kovčgom v roki in se ljubezljivo poslovil od pilota. Nato se je napotil proti vohodu v kaznilnico. Stražnik je elegantnega gospoda spoštljivo pozdravil, misleč, da je to višji uradnik, ki je prišel na inšpekcijo. Toda elegantni gospod je dejal: »Zelel bi, da me ponovno zaprete. Moje ime je Aleksander Patton, ki je pred nekaj leti od tukaj pobežnil.« Stražnik je mislil, da ima posla z norcem, toda kljub temu je peljal gospoda k ravnatelju kaznilnice. Tu se je v resnici ugotovilo, da je gospod pobežni kaznjencev. — Na vprašanje ravnatelja, kaj ga je napotilo k temu, da se je vrnil v ječo in to celo z letalom, je odgovoril: »Vest mi ni dala miru in ko je nisem mogel premagati, sem se poslužil letala, ker mi je bila železnica prepočasna.« — Ravnatelj je bil globoko ginen radi kesanja bivšega kaznjencev in je takoj vložil prošnjo, da se mu oprosti ostanek kazni.

## Razkritje komunistične akcije v Latiški

Latiška policija je pred nekaj dnevi razkrila zelo zanimivo organizacijo, in sicer podružnico komunistične internacionale, katere namen je bil ustvariti »petletni načrt za izbruh svetovne revolucije«. V Rigi in Libavi so aretirali štiri komuniste, ki so, kakor je dognala latiška policija, imeli posebno nalogo. Trije od aretirancev so policiji dali potne liste, ki pa so najbrže potvorjeni, in sicer na imena: R. Snjezdze, A. Tamse in A. Zande. Dognalo se je, da so ti v Moskvi dovršili »univerzo zapadnih narodov«, kjer so študirali načine agitacije in organizacije komunističnih krožkov. Ko so dokončali študije na tej »univerzi« in ko so dovršili tudi praktični tečaj, so mladi komunisti živeli v Moskvi in čakali na prvo nalogo. V začetku tekočega leta so dobili povelje in takoj so s potvorjenimi potnimi listi prešli latiško mejo in se nastanili v Rigi. Tam so že dobili jasno nalogo: prevzeti vodstvo posameznih rajonov komunistične akcije v Rigi. Četrti agent Kominterne A. Purman je stalno živel v Latiški (v Libavi) in bilo mu je ukazano, da organizira libavske komuniste. Kasneje je bil imenovan za vodjo vsega libavskega rajona, kjer je vstopil tudi v mestne strokovne organizacije.

Vsem agentom Kominterne pa je bila nedavno poverjena nova naloga: pristopiti k ureditvi petletnega načrta za izbruh svetovne revolucije. To nalogo so agenti tudi vršili, pripravljali so stavke in agitrali v delavskih krogih, toda ne sami, ampak potem svojih podagentov. Glavni agenti so ostali nepoznani in se na raznih sestankih niso nikdar pojavili. Svojim podagentom niso dajali navodil v svojem stanovanju, ampak zunaj na ulici. Zaradi tega je bil trud latiške policije, da najde in aretirata agente Kominterne, zelo težak.

Aretirani komunisti so bili, kar se tiče gmočnih razmer, zelo dobro oskrbljeni. Pri njih so našli velike vsote denarja in potrdila o pravilnem sprejemu plače. Pri zaslišanju so agenti Kominterne priznali svoje delo, ko jim je policija pokazala dokumente, ki so dokazovali, da je vsa njihova akcija do podrobnosti odkrita. Toda svojih pravih imen pa niso izdali.

V zvezi z aretacijo teh agentov je policija aretirala v Rigi več oseb, med njimi 11 znanih komunističnih privrakov. Tudi v Libavi so aretirali več komunistov. Tu je prišel policiji v roke ves organizirani načrt komunistične stranke. S temi aretacijami je latiška policija zadala komunističnemu pokretu v Latiški uničujoč udarec.

### Dragocena Tizianova slika

Zavod za lepe umetnosti v Detroitu je nedavno kupil na dražbi slik v New-Yorku neko sliko za 400 dolarjev. Sedaj so pa ugotovili, da je ta slika eno glavnih del Tiziana, katero cenijo na najmanj 150.000 dolarjev. Prvotna slika, ki predstavlja doža Girolama Priulija, datirana od leta 1565., se je pokazal v izbornem stanju, ko so odstranili barvo, s katero je bila približno pred petdesetimi leti preslikana. Roka, ki je pri preslikanju ostala nedotaknjena, je zbudila pozornost nekega strokovnjaka.

### Kaznjenci, hi so gasili požar, pomiloščeni

Po strašnem požaru v ameriški kaznilnici v Columbusu (Ohio), so oblasti pomiloštile nekega na smrt obsojenega kaznjencev, ki so je nenavadno odlikoval pri reševanju ostalih kaznjencev iz plamena. Moral bi biti usmrčen na električnem stolu, sedaj pa je pomiloščen na dosmrtno ječo. Dalje so oblasti zmanjšale kazni več jetnikom, ki so se odlikovali pri gašenju požara. Vsi kaznjenci pa so iz istih razlogov dobili večje količine tobaka.

### 17 letni morilec svoje matere

Iz Soesta v nemški provinciji Utrecht poročajo, da je tam neki 17-letni fant napadel svojo spečo mater in jo z gorjačo do smrti pobil. Policija je ugotovila, da je morilec izvršil svoje strašno dejanje premišljeno, ker si je najprej pripravil gorjačo ter po opravih poslal hišne uslužbenke, preden je izvršil zločin. Po zločinu je zapustil hišo in se vrnil šele po daljšem času. Ko ga je policija zaslišala, je najprej tajil, končno pa priznal. Na vprašanje, kaj ga je privedlo do tega strašnega zločina, je odgovoril, da še sam ne ve, zakaj je ubil svojo mater.

### Radio in napačno zdravilo

Britanska radio postaja je pred kratkim med poročili oddala sledečo prošnjo na neko gospodično Lehan iz londonskega okraja Victoria: Gospodična Lehan se napača, da ne uporablja praška, ki ga ji je predpisal njen zdravnik iz South Kensington, ker se je pri sestavljanju dolžnega praška pripletala pomota. Preplašeni zdravnik, ki je predpisal napačno zdravilo, je takoj, ko je opazil svojo pomoto, tekel na policijo, ker mu ni bil znan naslov njegove pacientke. Pa tudi na policiji mu niso mogli dati njenega naslova in so mu nasvetovali, naj se obrne na radio postajo, kjer so mu radevolje ustregli in oddali njegovo prošnjo potom radia v svet. In res je gospodična Lehan slišala opozorilo prej, nego je zavžila oni prašek. Tako sta bila oba, zdravnik in pacientka obvarovana škode.

Vodnik po ljubljanskih pokopališčih, sestavil Marko Bajuk. Cena 8 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Knjižico je sestavil srednješkolski profesor s posebnim ozirom na šolsko mladino. Vsem v »Vodniku« omenjenim možem so pridruženi najvažnejši podatki, tako, da bo celo v šoli dober pripomoček pri učenju slovenske literature. Podatki so kritično sestavljeni in popravljajo na več mestih one na spomenikih in v Slovenskem biografskem leksikonu. »Vodnik« pa ni sestavljen samo za šolsko mladino, temveč bo posegel po njem vsakdo, ki se zanima za slovensko kulturno zgodovino. V »Vodniku« so tudi načrti, ki olajšajo iskanje grobov.



## Leto strahote 1793

Tako! Vi nočete več imeti plemičev? Naj bo, jih tudi ne boste več imeli. Le žalujte za njimi! Ne bo več ne vitezov ne junakov — konec je stare veličine. Doživeli boste vpad tučca, toda nobeden od vas, ki se tako bojite za svojo kožo, se ne bo dal ubiti, zagrnjen v zastavo, kakor nekoč gospod Bacqueville. Vi ste možje nove dobe; kar bodite!

Marquis se je za hip oddahnil, potem pa je nadaljeval: »Nam pa pustite, da ostanemo veliki. Ubijajte kralje, plemstvo in duhovnike, uničujte, razdirajte in koljite, pohodite stare resnice pod svojimi nogami, strmoglavljajte prestole in razbijajte oltarje pa plešite na razvalinah: to je vaša stvar. Izdajalci ste in podleži, nezmožni udanosti in požrtvovalnosti. Povedal sem, kar sem imel povedati. Zdaj me pa dajte obglaviti, gospod vicomte; imam čast, da se vam najpokornejše priporočam.«

In je še dostavil:  
»Kajne, pošteno sem vam jih povedal? Kaj zato? Jaz sem itak že obsojen.«

»Vi ste prosti,« je odgovoril Gauvain. In je stopil k marquisu, odpel svoj plašč, ga vrigel Lanencu čez rame in mu potegnil kapuco globoko doli čez oči. Oba sta bila enako visoka.

»Kaj pa to pomeni?« je vprašal marquis. Glasno je zaklical Gauvain:  
»Poročnik, odprite!«

Vrata so se odprla. Osupli marquis je stopil iz ječe. Vrata so se takoj zopet zaprla in zaklenila.

Pritlična dvorana, ki je služila zdaj za stražnico, je bila razsvetljena samo po medli svetilki, ki je dajala več teme ko svetlobe. V popolnočnem somraku so tisti vojaki, ki so bdeli, videli visokoraščenega moža v galoniranem plašču vodilnika. Salutirali so in ga pustili skozi. Marquis je stopal počasi do razstreline in zagledal nebo. Straža zunaj je prezentirala puško.

Ko je Lanenc dvesto korakov pred gozdom začutil pod svojimi nogami rosnato travo, ko je videl pred seboj prostor, noč, svobodo in življenje, se je za hip ustavil kakor človek, ki je pustil, da se zgodi z njim, kar hoče, ki se je bil udal presenečenju in zdaj, ko se je bil instinktivno poslužil ugodnega slu-

čaja, premišljuje, ali je storil prav ali ne. Po par sekundah napetega razmišljanja je dlesknil s prsti in dejal: »Nai bo!« In je v somraku izginil.

### Vojni sod.

V tistem času vojnosodni postopek še ni bil urejen; to je storil šele cesar Napoleon. V letu 1793. je predsednik vojnega sodišča sam imel vse pravice: izbral je člane, določil šarže, ki so se imele pritegniti in odredil način glasovanja. Bil je izvršilna in sodna oblast obnem.

Cimourdain je bil določil za sodno dvorano pritličje, kjer je bila stala barikada rojalistov in ki je zdaj služilo za stražnico republikanom. Cimourdainu je bilo veliko na tem, da bi se skrajšala pot tako iz ječe v sodišče kakor iz sodišča na giljotino.

Opoldne je bilo na njegovo povelje vse pripravljeno: trije slamnati stoli za sodnike, miza iz jelovega lesa, dve goreči sveči pa stol za obtoženca. Na obeh ožjih straneh mize sta bila stola za avditorja in pa za zapisnikarja, ki sta bila oba podčastnika. Na mizi je bila palica rdečega voska, pečatnik, dva tintnika, papir in dva proglaša konventa v zadevi marquisa Lanenc. Za mizo nad srednjim stolom sta bili naslonjeni na zid dve zastavi v barvah republike. Na srednjem stolu je sedel Cimourdain, na njegovi desnici stotnik Gudchamp, na levi narednik Radoub. Točno predsedniku nasproti so bila vrata ječe. Na obeh straneh stola, določenega za obtoženca, sta bila dva žandarma. Publika so tvorili vojaki.

Cimourdain je imel na glavi triogelnik s trobarvno perjanico; imel je prepasano sabljo in za pasom dve pištoli. Brazgotina na njegovem obrazu se je krvavordeče svetila in mu dajala še groznejši izraz. Radoub je imel glavo prevezano z belo povojo, na kateri se je ogrogli madež krvi počasi večal.

Seja se še ni začela. Pred mizo je stal vojaški sel; nemirno cepetanje njegovega konja se je slišalo v dvorano. Cimourdain je pisal poročilo sledeče vsebine: »Državljeni člani odseka za javno blaginjo! Lanenc je vjet in bo jutri usmrčen.« Nato je pristavil datum, podpisal, pismo zapečatil in ga izročil selu, ki je odjahal. Potem je glasno ukazal:  
»Odprite ječo!«

Oba žandarma sta odklenila, porilina zapah nazaj in vstopila v ječo.

Cimourdain je dvignil glavo, prekrižal roki in ukazal: »Pripeljite vjetnika!«

V vratih se je prikazal med orožnikoma vojščak. Bil je Gauvain.

Cimourdaina je izpreletel mraz.

»Gauvain!« je vzkliknil in dostavil:

»Zahteval sem vjetnika.«

»To sem jaz,« je odgovoril Gauvain.

»Ti?«

»Da.«

»Kaj pa Lanenc?«

»Je prost.«

»Prost?«

»Da.«

»Ubežal?«

»Ubežal.«

Tresoč se je jecljal Cimourdain: »Seveda, to je njegov grad. On pozna vsa skrita pota. Mogoče vodi iz ječe skriven izhod; na to bi bil človek moral misliti. Je pač ubežal sam, saj mu za to ni bilo treba tuje pomoči.«

»Imel je pomoč,« je dejal Gauvain.

»Pomoč? Kdo mu je pomagal?«

»Jaz.«

»Ti?«

»Da.«

»Bledeš.«

»Ne. Šel sem v ječo, bil sem z vjetnikom sam. Odpel sem svoj plašč, mu ga dal in mu potegnil kapuco čez obraz. Stopil je iz ječe, jaz pa sem ostal. Zdaj stojim pred vami.«

»Teža nisi storil!«

»Sem.«

»To je nemožne!«

»To je resnica.«

»Pripeljite Lanenc!«

»Ga ni več. Vojaki so mislili, da sem jaz, ko je stopal mimo njih in so ga pustili skozi. Bila je še noč.«

»Ti si iz uma.«

»Govorim čisto resnico.«

Nastal je kratek molk. Cimourdain je zajecjal:

»Potem zaslužiš...«

»Smrt,« je dejal Gauvain.

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 25. zvezek. Hagarnd HČI CESARIA MONTEZUMBE 32. Din. vez. 42 Din. — 21. zvezek: Pregejč OTROCI SOLNCA. 24. Din. vez. 32 Din. — 28. zvezek: Hagarnd KLEOPATRA. 28. Din. vez. 40 Din. — 29. zvezek: Savinšek IZOD GOLICE. 30. Din. vez. 42 Din. — 30. zvezek: Stenkevič NA POLJU SLAVE. 28. Din. vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle IZ OUBLJENI SVET (The Lost World). Roman (s slikami). 24. Din. vez. 32 Din.

## Ali ste že član Ljudske samopomoči v Mariboru?

Ako ne, zahtevajte še danes brezobvezno pristopno izjavo! Na podporah izplačali že nad 1.000.000 Din.

## Svoji k svojim! Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani

Dunajska cesta 32  
v hiši Zadrudne zveze

Ustanovljena leta 1911  
Poštni čekovni račun 10.545  
Telefon št. 2183

Edini cupilarno varen zavod kmečkih občin, kjer nalagajo tudi sodišča in občine denar nedoletnih, skrbencev preklancev, ustanov, ubožnih in drugih javnih zakladov, varščin zapuščenih itd.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodnejše, vezane vloge po dogovoru. — Za varnost vlog jamči 19 večjih kmečkih občin-sustanoviteljic z sem premoženjem in vso davčno močjo.

Vlošne knjižice vseh drugih denarnih zavodov sprejema hranilnica kot gotov denar in se obrestovanje ne prekine. — Spekulacija z vlogami izključena, ker je hranilnično poslovanje v smislu pravil pod nadzorstvom vladnega komisarja.

Posojila daje na zemljišče, občinam in korporacijam na amortizacijo.

## Patentne divane, spalne fotele, otomane, modrace v različnih vzorcih, kupite najceneje pri tapetniku FRAN JAGER. Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 29.

Najvarneje in najboljšo naložite denar pri

## Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo  
v Celju, v novi lastni palači na vogalu  
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog nad  
Din 85.000.000.—. Obrestna  
mera najugodnejša. — Za  
hranilne vloge jamči poleg  
rezerv in hiš nad 3000  
članov posestnikov z vsem  
svojim premoženjem. —

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter  
zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici v  
Celju ne plačajo nobenega rentnega  
davka

## Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica o Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe, b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpoki in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

## TEŽAKOVO OLJE ZA ŽIVINO

»Težakovo olje za živino« se  
dobi samo pri

## M. Težak-u Zagreb Gundulićeva 13

v kanticah od 5 kg in stane ena  
kantica s poštnim povzetjem  
Din 125.—. To olje je nesporno  
najuspešnejše sredstvo za krm-  
ljenje slabotne in zahirane živi-  
ne in sicer radi bogate vsebine  
na vitaminu A in posebno radi  
vitamina D, ki ga v nobenem  
drugem krmilu ni.

## Zadrudna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzjavni: Gospobanka Miklošičeva cesta 10.  
Telefon št. 2057, 2470, 2979.

Podružnice: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novisad, Sombor, Split, Šibenik.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 480.000.000.—.  
Izvršuje vse vrste bančnih poslov po najugodnejših pogojih.

## LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani  
obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri,  
vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.  
Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. — Svoje pro-  
store ima tik za frančiškansko cerkviyo v lastni palači,  
zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva,  
ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno pre-  
moženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z  
neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim  
premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog  
Hranilne vloge znašajo nad 160 milijonov dinarjev

## Špecerijsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd. dobavlja Gospodarska zveza v Ljubljani

### Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

Uajlazjega in najmodernejšega tipa naj-  
boljših svetovnih tovarn. Otroški vo-  
zički od najpreprostejšega modela. Izdelujejo se  
tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji  
pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji  
cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.  
»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in  
otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

## Popolnoma varno naložite svoj denar v Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.  
na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«  
Hranilne vloge se obrestujejo  
**najugodnejše**

Rentni davek od obresti hranilnih vlog, kateri znaša  
circa pol odstotka obresti, se ne odtegne vlagateljem.  
Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela  
»Uniona«, hiše in zemljišča. K r e d i t i v tekočem ra-  
čunu. P o s o j i l a proti poroštvo, vknjižbi na posestva  
itd. Denar se naloži lahko tudi po poštnih položnicah.